

DELIMITAREA INFRAȚIUNII DE DEZORDINI ÎN MASĂ DE INFRAȚIUNE DE VANDALISM

THE DISTINCTION BETWEEN THE CRIME OF MASS DISORDER AND THE CRIME OF VANDALISM

CHEPESTRU Ana-Maria,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
ORCID: 0000-0002-2988-8440
e-mail: anamaria.1996@mail.ru

Rezumat

Având în vedere activitatea organelor de urmărire penală, se atestă că, în procesul de încadrare juridică a infracțiunii de dezordini în masă pot apărea anumite neclarități și imprecizii. Acest deziderat este determinat de faptul că infracțiunea de dezordini în masă poate fi confundată cu infracțiunea de vandalism, reieșind din valorile sociale la care se atentează prin comiterea actului infracțional. În acest sens, este oportună realizarea unei analize ample cu referire la delimitarea infracțiunilor în cauză or, identificarea asemănărilor și deosebirilor dintre cele două infracțiuni are un caracter indispensabil în asigurarea încadrării juridice juste faptei prejudiciabile.

Cuvinte-cheie: dezordini în masă, huliganism, asemănări, deosebiri, încadrare juridică

Summary

Since the proclamation of the independence of the Republic of Moldova on 27 August 1991, the authorities responsible for the defense, maintenance and restoration of public order and security have undeniably evolved and made great progress. With social evolution, the number of interferences in social relations regarding public security and public order has increased. This raises the possibility of the crime of mass disorder. An analysis of existing judicial practice shows that, in most cases, perpetrators are convicted of organizing or directing mass disorder under Article 285 paragraph (1) of the Criminal Code.

Keywords: public order and security, interference, organisation, leadership, mass disorder etc.

Introducere. Actualmente, în Republica Moldova se observă extinderea numărului de încălcări contra securității publice și a ordinii publice, având la bază o serie vastă de cauze. Respectarea acestei valori sociale are un rol fundamental într-un stat democratic, iar prioritizarea acesteia este foarte importantă. De aceea, securitatea și ordinea publică constituie un segment distins în politica de reformare a statului. În acest sens, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 913/2022 cu privire la aprobarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022 – 2025, care are drept obiectiv general creșterea siguranței în toate mediile de activitate ale populației, cu respectarea abordării bazate pe drepturile omului în procesul de livrare a serviciilor de ordine și securitate publică.

Capitolul XIII din Codul penal distinge mai multe infracțiuni, care aduc atingere directă acestei valori sociale. Se specifică că, privite per ansamblu, infracțiunile din această categorie se aseamănă mult, însă fiind analizate în parte, prin prisma multiplelor detalii ce le caracterizează, se evidențiază deosebiri esențiale între ele. Anume diferențele oferă un caracter particular acestor infracțiuni, fiind posibilă justa calificare juridică a încălcărilor contra securității publice și a ordinii

publice. Astfel, prezenta cercetare are drept scop realizarea unui paralelism între două infracțiuni din același domeniu, și anume un studiu comparativ între infracțiunea de dezordini în masă și infracțiunea de vandalism.

Metode aplicate și materiale utilizate. Întru atingerea scopului cercetării, în calitate de metodă de bază, a fost utilizată metoda comparativă, care a făcut posibilă determinarea elementelor asemănătoare și a celor diferențiate dintre infracțiunea de dezordini în masă și infracțiunea de vandalism. Concomitent, s-a pus accent pe metoda logică (bazată pe inducție, deducție, generalizare și specificare a subiectului în cauză) și pe metoda interpretativă.

Totodată, în procesul de cercetare, a fost consultat cadrul normativ în domeniul abordat, precum și culegerile de manuale, lucrările și articolele științifice ale specialiștilor din sfera penală.

Rezultate obținute și discuții. *Ab initio*, se menționează că fapta de dezordini în masă este incriminată la art. 285 din Codul penal, iar fapta de vandalism – la art. 288 din Codul penal. Având în vedere conținutul normelor prenotate, se remarcă că procedura de delimitare între cele două infracțiuni urmează a fi realizată în funcție de anumite criterii, având în vedere raționamentele ce suced.

1. Un prim criteriu delimitativ dintre infracțiunile analizate va fi analizat având la bază explicația noțiunilor faptelor ilicite respective, care sunt explicate de către legiuitor sau, după caz, de către doctrinari. Prin urmare, se relevă că la art. 288 din Codul penal se regăsește definirea expresă a noțiunii de vandalism, însă la art. 285 din Codul penal, legiuitorul purcede direct la incriminarea celor trei variante-tip ale dezordinilor în masă. Potrivit art. 288 alin. (1) din Codul penal, vandalismul constă în pângărirea edificiilor sau a altor încăperi, precum și nimicirea bunurilor în transportul public sau în alte locuri publice [1].

Concomitent, din analiza doctrinei, se atrage atenția că vandalismul reprezintă o formă de manifestare a comportamentului agresiv al persoanei însoțit de nesupunere față de regulile etice și morale existente într-o societate. Acesta se exprimă prin pângărirea edificiilor sau a altor încăperi, nimicirea bunurilor în transportul public sau în alte locuri publice, precum și pângărirea sau nimicirea bunurilor ce prezintă o valoare istorică, culturală sau religioasă [4, p. 66].

Întrucât, noțiunea de dezordini în masă este deslușită doar la nivel de doctrină, se punctează că literatura de specialitate susține că dezordinile în masă constituie un fenomen social negativ, care se materializează prin exprimarea de către societate a opiniilor negative față de activitatea autorităților ce reprezintă puterea de stat. De regulă, dezordinile în masă implică comiterea activității criminale din partea unei gloate de oameni și se înfăptuiește prin încălcarea în masă a ordinii publice. În asemenea situație, se creează premise prielnice de atentare la obiectul juridic material al infracțiunii, la caz, corpul și bunurile persoanei.

Autorul V.T. Achimov, deslușește noțiunea de dezordine în masă drept o infracțiune penală care implică un pericol public uriaș, deoarece este în mod inherent spontană și imprevizibilă și aduce atingere interesului public. În viziunea sa, aceasta este privită în calitate de infracțiune penală care comportă un mare pericol pentru societate, deoarece este de natură spontană și imprevizibilă și încalcă multe dintre cele mai importante obiecte protejate de dreptul penal. Toate acestea fac ca revoltele în masă să fie una dintre cele mai periculoase infracțiuni împotriva securității publice, care necesită ca agențiile de aplicare a legii să stabilească cu atenție toate elementele infracțiunii necesare pentru urmărirea penală și pedepsirea persoanelor vinovate de comiterea acesteia.

Pe de altă parte, autorul V. N. Grigoriev a încercat să determine dezordinile în masă, ca fiind acțiuni intenționate, săvârșite de o grupare de oameni – mulțime, care atentează la ordinea și

securitatea publică și este însoțită de pogromuri, incendieri, distrugeri de bunuri, precum și de opunere de rezistență violentă sau armată reprezentanților autorităților [5, p. 152].

2. Al doilea criteriu de delimitare a infracțiunilor de dezordine în masă și vandalism îl constituie obiectul juridic al infracțiunii, care este similar pentru ambele. Reieșind din faptul că infracțiunile cercetate fac parte din Capitolul XIII din Codul penal, obiectul juridic generic al acestora îl constituie relațiile sociale din domeniul ordinii și securității publice.

Per general, se consideră că obiectul juridic special al acestor infracțiuni este identic și îl reprezintă ordinea și securitatea publică. Consecutiv, se remarcă că obiectul juridic special al faptelor prenotate este de natură complexă, adică include atât obiect juridic principal, cât și secundar. De aici, se atestă că obiectul juridic principal este comun pentru ambele fapte ilicite, iar în legătură cu obiectul juridic special secundar apare o diferență. Or, obiectul juridic special secundar al infracțiunii de dezordine în masă este reprezentat de valorile sociale care apără sănătatea, integritatea corporală a persoanelor, precum și plenitudinea bunurilor acestora, iar obiectul juridic special secundar al infracțiunii de vandalism include toate relațiile și valorile sociale, care se referă la proprietatea publică, virtutea și acuratețea publică, utilitatea și funcționalitatea persoanelor juridice de drept public și privat și a transportului public.

Se specifică că unii doctrinari menționează că securitatea publică în esență diferă de ordinea publică, susținând teoria potrivit căreia infracțiunea de dezordine în masă prevăzută la alin. (2) art. 285 din Codul penal este o veritabilă faptă menită să lezeze securitatea publică, nu însă ordinea publică. În contrast, infracțiunea de huliganism atentează la relațiile sociale aflate în derivație organică cu ordinea publică, nu însă cu sănătatea publică.

De fapt, huliganismul este exemplul clasic de infracțiune contra ordinii publice. Securitatea publică reprezintă starea de fapt inerentă unui grup de persoane sau unei colectivități întregi menită să asigure liniștea în sânul societății, precum și protecția necesară a tuturor drepturilor și intereselor membrilor grupului sau ale întregii colectivități împotriva diverselor influențări ilegale parvenite din mediul intern sau cel extern. Comparativ cu ordinea publică, securitatea publică este lezată prin fapte răsunătoare, de o mare anvergură; or, tocmai asemenea fapte pot atenta la securitatea unei întregi societăți (colectivități), dar nu asupra unei persoane privite în mod individual [6, p. 33].

Securitatea publică este o categorie socială complicată, pentru care nici până în prezent nu a fost elaborată o concepție unică. Prin securitate publică, se înțelege un sistem de reguli care asigură ocrotirea celor mai importante valori ale persoanei, valori materiale și spirituale ale societății, autoritatea puterii oficiale, precum și suveranitatea și inviolabilitatea teritorială a țării. Ordinea publică reprezintă un sistem de reguli de conviețuire socială, funcționarea normală a organelor de stat sau obștești, precum și relațiile sociale dintre cetățeni în toate domeniile activității sociale, acceptate de societate [2, p. 35].

Este de menționat că obiectul material al infracțiunilor de dezordine în masă și vandalism diferă, însă au un element comun, or, în cazul dezordinilor în masă, acesta înglobează corpul persoanei sau bunurile mobile ori imobile, iar în cazul vandalismului, obiectul material îl constituie bunurile mobile și imobile. Totuși, la infracțiunea de vandalism, tipologia bunurilor mobile și imobile are caracter nominal și poate include încăperi, fortificații, clădiri, bunuri din interiorul mijloacelor de transport publice, bunuri amplasate în spații publice sau în cazul art. 288 alin. (2) lit. c) din Codul penal - bunurile și/sau edificiile, care reprezintă o valoare istorică, religioasă sau culturală.

În context, spectrul obiectului material al infracțiunii de dezordini în masă este mai extins, întrucât legiuitorul, în textul normei juridico-penale nu îngreădește componentele obiectului material doar la sfera bunurilor din domeniul public, dar per ansamblu se referă la distrugerea bunurilor. Pe când, în cazul vandalismului, obiectul material se reduce la bunurile specificate expres în norma de incriminare reglementată la art. 288 alin. (1) din Codul penal.

3. Al treilea criteriu de delimitare a infracțiunilor examinate îl reprezintă latura obiectivă. Din conținutul doctrinei juridico-penale, rezultă că semnele laturii obiective se categorisesc în două grupuri: semne obligatorii și semne facultative. La semnele obligatorii sunt incluse anume elementele fără de care nu poate fi demonstrată existența faptei infracționale, respectiv nu poate fi stabilită răspunderea penală. Se specifică că, prin intermediul semnelor obligatorii, legea penală conturează evident latura obiectivă, acestea având caracter determinant în procesul de calificare a infracțiunii. Semnele obligatorii ale laturii obiective sunt:

1. acțiunea sau inacțiunea comisă;
2. urmările prejudiciabile;
3. legătura de cauzalitate dintre acțiune/inacțiune și urmările prejudiciabile.

Pe lângă elementele reliefate, doctrina recunoaște semne facultative ale laturii obiective, în ordinea ce succede:

1. locul comiterii infracțiunii;
2. timpul săvârșirii faptei infracționale;
3. circumstanțele în care a fost comisă fapta infracțională;
4. modul și mijloacele folosite pentru atingerea scopului criminal.

Astfel, având în vedere cele expuse, precum și norma juridică de incriminare, este evident că sub aspectul laturii obiective, componentele celor două fapte penale diferă considerabil. Se specifică că art. 285 din Codul penal incriminează trei variante-tip a infracțiunii de dezordini în masă, după cum urmează:

1. organizarea sau conducerea unor dezordini în masă, însoțite de aplicarea violenței împotriva persoanelor, de pogromuri, incendieri, distrugeri de bunuri, de aplicarea armei de foc sau a altor obiecte utilizate în calitate de armă, precum și de opunere de rezistență violentă sau armată reprezentanților autorităților;
2. participarea activă la săvârșirea acțiunilor prevăzute supra;
3. chemările la nesupunere violentă activă cerințelor legitime ale reprezentanților autorităților și la dezordini în masă, precum și la săvârșirea actelor de violență împotriva persoanelor [cp].

Se punctează că, pentru existența faptului infracțional, este suficientă comiterea cel puțin a uneia dintre cele trei variante-tip ale infracțiunii. La fel, se constată că legiuitorul a exclus posibilitatea comiterii infracțiunii în cauză în prezența circumstanțelor agravante, însă prevede obligativitatea prezenței acțiunilor însoțitoare, care au o importanță majoră în procesul de încadrare juridică a acesteia. Astfel, acțiunile însoțitoare obligatorii ale infracțiunii de dezordini în masă sunt: aplicarea violenței împotriva persoanelor, provocarea pogromurilor, incendierilor, distrugerea de bunuri, aplicarea armei de foc sau a altor obiecte utilizate în calitate de armă, precum și opunerea de rezistență violentă sau armată reprezentanților autorităților [1].

Termenul „pogrom” se înțelege ca un atac în grup, izbucnit spontan, care se manifestă prin bătăi, hărțuiri, deteriorarea sau devastarea bunurilor, mijloacelor de transport, clădirilor etc.

Termenul „incendieri” presupune provocarea aprinderii intenționate a unui foc, prin intermediul unui proces fizico-chimic, fiind utilizate diverse substanțe în acest sens.

Prin sintagma „distrugerea de bunuri” se are în vedere acțiunea de devastare parțială sau totală a obiectelor materiale, care ulterior din cauza stării deplorabile în care se află, nu mai pot fi utilizate conform destinației lor inițiale.

Textul „aplicarea armei de foc sau a altor obiecte utilizate în calitate de armă” se explică sub egida art. 2 din Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, care prevede că arma de foc este o armă portabilă cu țeavă care poate arunca, este concepută să arunce sau poate fi transformată să arunce alicie, un glonț ori un proiectil prin acțiunea unui combustibil de propulsive [7].

Sub sensul textului „alte obiecte folosite în calitate de armă” se are în vedere obiectele cu care victimei i s-au cauzat, sau putea să i se cauzeze vătămări periculoase pentru viață ori sănătate (cuțite, inclusiv de bucătărie, bricuri, topoare, răngi etc.), precum și obiecte destinate pentru dezorientarea temporară a victimei, cum ar fi revolve, balonașe și alte dispozitive cu gaze toxice neutralizante. Se specifică că sub incidența noțiunii respective cade acțiunea de folosire a unor câini sau a altor animale dresate, ce prezintă pericol pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, ori cu amenințarea folosirii acestora [8].

În partea ce ține de opunerea de rezistență armată organelor de drept, arma este considerată unicul mijloc de comitere a faptei infracționale respective.

Într-o altă accepțiune, se remarcă că art. 288 alin. (1) din Codul penal incriminează două modalități normative, și anume: 1) pângărirea edificiilor sau a altor încăperi; 2) nimicirea bunurilor în transportul public sau în alte locuri publice [1]. Consecutiv, alin. (2) al art. 288 din Codul penal stabilește exhaustiv circumstanțele agravante ale vandalismului, după cum urmează: 1) de două sau mai multe persoane; 2) asupra bunurilor care au valoare istorică, culturală sau religioasă; 3) din motive de premeditație [1].

Prin pângărirea edificiilor sau a altor încăperi se înțelege săvârșirea de către făptuitor a unor acțiuni ce demonstrează lipsa de respect față de membrii grupului social și valorile materiale și morale. Aceste acțiuni se realizează prin murdărirea, pătarea, efectuarea unor înscrisuri, desene sau simboluri cu caracter obscen, batjocoritor, amoral pe edificii sau pe alte încăperi [4, p. 71].

La rândul său, nimicirea presupune realizarea unor acțiuni de distrugere sau deteriorare a bunurilor din transportul public (de ex.: spargerea ușilor, ferestrelor, ruperea scaunelor, deteriorarea blocurilor sanitare, habitaculului troleibuzelor, autobuzelor etc.) sau din alte locuri publice (de exemplu: distrugerea sau deteriorarea scaunelor sau a geamurilor pavilioanelor de la stațiile de așteptare, ruperea dispozitivelor de iluminare amplasate în parcuri, pe străzi, distrugerea telefoanelor publice, deteriorarea indicatoarelor rutiere, deteriorarea construcțiilor destinate pentru jocurile copiilor din parcuri etc.), în urma cărora bunurile respective nu mai pot fi exploatate de către membrii grupului social conform destinației lor inițiale. Nefuncționalitatea bunurilor este determinată de imposibilitatea de a fi restabilite prin intermediul efectuării unor lucrări de reparație sau restaurare [4, p. 74].

În partea ce se referă la tipul componenței de infracțiune, se stabilește clar o similitudine, respectiv atât dezordinile în masă, cât și vandalismul au o componentă formală, adică se consumă din momentul comiterii a cel puțin uneia dintre modalitățile normative ale infracțiunilor, nefiind necesară survenirea urmărilor prejudiciabile.

Semnele facultative ale laturii obiective (locul, timpul, metodele, mijloacele și împrejurările săvârșirii infracțiunii) pot avea în unele cazuri o importanță majoră în procesul de calificare a infracțiunii.

Cu referire la locul comiterii infracțiunilor cercetate, se relevă că atât dezordinile în masă, cât și vandalismul se comit exclusiv în spații publice. Timpul comiterii infracțiunilor statuate la art. 285 și art. 288 din Codul penal nu sunt indispensabile pentru încadrarea juridică a faptelor respective or, săvârșirea infracțiunilor analizate nu depinde de anotimp, dată calendaristică, zi săptămânală, perioade ale zilei (zi, noapte), oră etc.

În legătură cu mijloacele de comitere a infracțiunilor, se comunică că în cazul comiterii uneia dintre infracțiunile supuse analizei, acestea nu au importanță la calificarea infracțiunii. Totuși, este important de menționat că activitatea infracțională prevăzută la art. 285 alin. (3) din Codul penal, în mod indirect poate fi comisă printr-o serie vastă de mijloace de exemplu, expediere de mesaje, publicarea anunțurilor, informarea prin intermediul rețelelor sociale etc. În același timp, în cadrul săvârșirii vandalismului, făptuitorul poate întrebuința diverși coloranți artificiali, substanțe colorate naturale sau chimice, pudră colorată, ustensile metalice sau de alt tip destinate pentru nimicirea bunurilor.

Referitor la urmările, metodele și împrejurările de comitere a dezordinilor în masă și a vandalismului, se comunică că acestea nu sunt importante la încadrarea juridică a acestor infracțiuni.

4. Un alt criteriu de diferențiere a celor două infracțiuni, urmează a fi realizat în funcție de subiectul acestora. Doctrinarii români Alexandru Boroi și Gheorghe Nistoreanu remarcă că subiecții infracțiunii sunt persoanele implicate în săvârșirea unei infracțiuni, fie prin comiterea actului de executare, fie prin suportarea consecințelor, a răului cauzat prin săvârșirea acestei fapte antisociale [3, p. 24].

Din start, se exclude posibilitatea comiterii infracțiunilor în cauză de către o persoană juridică. În continuare, din analiza art. 21 alin. (2) din Codul penal, se remarcă că subiectul infracțiunii incriminate la art. 285 și a infracțiunii prevăzute la art. 288 alin. (2) poate fi persoana fizică, responsabilă, care la momentul comiterii faptei a atins vârsta de 14 ani. Concomitent, se indică că subiectul infracțiunii incriminate la art. 288 alin. (1) este persoana fizică, responsabilă, care la momentul comiterii faptei a atins vârsta de 16 ani. Astfel, se conchide că, în cazul comiterii vandalismului în circumstanțe agravante, vârsta de tragere la răspundere penală este 14 ani.

5. Ultimul criteriu de delimitare a infracțiunilor cercetate îl reprezintă latura subiectivă, care în legislația Republicii Moldova poate fi manifestată sub două forme ale vinovăției: intenția și imprudența. În contextul delimitării infracțiunilor cercetate, se comunică că, în ambele cazuri vinovăția se prezintă sub forma intenției directe. În cazul ambelor infracțiuni, motivele pot fi diverse, de exemplu: dezacordul cu politica de stat, abnegarea modului de viață în societate, disensiuni cu privire la eficiența autorităților publice sau claselor politice, manifestarea nemulțumirilor în diverse domenii de activitate etc.

În legătură cu scopul infracțiunilor cercetate, se comunică că acesta poate varia în funcție de specificul activității infracționale. Însă, se remarcă că, în procesul de calificare a infracțiunilor, nici scopul și nici motivul nu au importanță majoră, dar se iau în considerare la determinarea caracterului și gradului prejudiciabil al faptei, individualizarea pedepsei penale și răspunderii penale.

Concluzii. Per ansamblu, analiza juridico-penală a infracțiunilor nu trebuie să se limiteze exclusiv la identificarea și descrierea elementelor și semnelor constitutive ale componenței de infracțiune or, această analiză este îngreduită de explicații expuse la nivel teoretic. Indubitabil, o mai bună comprehensiune a structurii juridico-penale a infracțiunilor este posibilă doar prin prisma elementului de comparație a componențelor de infracțiune, întrucât sunt examinate minuțios până și

cele mai mici aspecte de ordin juridico-penal. Comparațiile identificate și descrise între infracțiunea de dezordini în masă și infracțiunea de vandalism au o importanță majoră la încadrarea juridică a infracțiunilor examinate.

Mai mult, se comunică că, în practică pot exista situații în care chiar și făptuitorului în procesul de participare la acțiuni de dezordini în masă, să i se ivească intenția de a pângări un edificiu.

Cercetarea în cauză contribuie la facilitarea activității organelor de urmărire penale și instanțelor de judecată, întrucât criteriile de diferențiere abordate în conținutul lucrării au caracter hotărâtor la stabilirea răspunderii și pedepsei penale. Prezentul studiu are drept scop primordial sprijinirea procesului înfăptuirii justiției, prin reliefarea unor idei consultative cu referire la delimitarea a două infracțiuni apropiate sub profilul componenței.

Referințe bibliografice

1. Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195);
2. Chirița V. Infracțiunea de luare de ostatici: Studiu monografic. Ediție revizuită și adăugită. Chișinău, 2021, ISBN 978-9975-121-80-4;
3. Boroș A., Nistoreanu G., Drept penal. Curs selectiv pentru examenul de licență. Ediția a II-a. București: Editura: ALL Beck, 2002, 538 p. ;

Resurse web:

4. Pilat S. Teză de doctor în drept : Vandalismul : Analiza juridico-penală. Chișinău, 2018, 184 p. Disponibil la http://www.cnaa.md/files/theses/2018/53367/sofia_pila_thesis.pdf;
5. Chepeștru A-M. Conceptul și clasificarea dezordinilor în masă. În: Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Chișinău, 2023, 174 p., pp. 149 - 160, ISBN 978-9975-170-08-6 (PDF). Disponibil la: https://academy.police.md/wp-content/uploads/2024/01/revista_AS_nr_18_2023.pdf;
6. Copețchi S. Infracțiunile de dezordini în masa (art.285 CP RM): Noțiune, analiză, delimitare de fapte penale similare. În: Revista Procuraturii Republicii Moldova, 2020, nr. 6. Disponibil la: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/27-36_6.pdf ;
7. Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 222-227, art. 721), cu modificările ulterioare. Disponibil la: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142512&lang=ro#;
8. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 12 din 22.12.2014 pentru modificarea și completarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.23 din 28.06.2004 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”. Disponibil la: https://jurisprudenta.csj.md/search_plen_csj.php?id=232.